

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

2015 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2016

İÇERİK

HİTİT ÜNİVERSİTESİ 2015 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
HİTİT ÜNİVERSİTESİ 2015 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	34

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

2015 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	6
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	16
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	17
8. EKLER.....	30

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Hitit Üniversitesi, bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, özel bütçeli bir kuruluştur.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanır. Uygulama sonuçları ve muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre Maliye Bakanlığının Say2000i saymanlık otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Bu bağlamda anılan Yönetmeliğin 538 ve 539'uncu maddelerinde sayılan ve üniversite tarafından düzenlenen mali tablolardan; 2015 yılı bütçe uygulama sonuçları ile faaliyet sonuçlarına ilişkin özet bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2015 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşmeleri (TL)

AÇIKLAMA	Başlangıç Ödeneği	Eklenen Ödenek	Düşülen Ödenek	Toplam Ödenek	Toplam Harcanan	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	94.532.000	27.520.760,00	0	122.052.760	113.863.061	% 93

Tablo 2: 2015 Yılı Bütçe Gelirleri Gerçekleşmeleri (TL)

AÇIKLAMA	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gelir Toplamı	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	94.532.000	112.755.297	%119

Tablo 3: 2015 Yılı Faaliyet Sonuçları (TL)

AÇIKLAMA	Faaliyet Gelirleri	Faaliyet Giderleri	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
FAALİYET SONUÇLARI	134.858.929,22	89.842.981,98	45.015.947,24

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmış ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Tahsisli Taşınmazların Varlık Hesaplarına Kaydedilmemesi

Kamu idaresinin maddi duran varlıklarına ilişkin olarak yapılan incelemede; kuruma tahsis edilen arsa ve araziler ile binalara ilişkin muhasebe kayıtlarının bilanço hesapları itibarıyla yapılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde 250 Arazi ve Arsalar Hesabının kamu idarelerine ait her türlü arazi ve arsalarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş ve hesabın nasıl çalıştırılacağı ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

Öte yandan Yönetmeliğin 172'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının a bendinin (5) numaralı alt bendinde;

“Tahsise konu edilen arazi ve arsalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Ayrıca Yönetmeliğin ‘252 Binalar Hesabı’ başlıklı 176. maddesinin (1) numaralı fıkrasının a bendinin (7) numaralı alt bendinde ise

“Tahsise konu edilen binalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat çerçevesinde, Üniversitenin Kesin Mizan ve Bilançosunun incelenmesi sonucunda söz konusu muhasebe işlemlerinin gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

Tahsisli taşınmazların anılan Yönetmelik gereği envanter işlemi akabinde kayıtlı değerleri ile 250.03 Arazi ve Arsalar Hesabı, 252.03 Binalar Hesabı ile 500.12 Net Değer Hesabına, binaya ilişkin envanteri yapılan amortisman tutarının ise 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile 500.13 Net Değer Hesabına kaydedilmesi gerekirken kaydedilmemesi sonucunda 2015 yılı Bilançosunda kaydedilmeyen değerleri itibarıyla hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; Özetle tahsisli taşınmazların muhasebe kayıtlarının 252. 03 borç ve 500.12 alacak hesapları çalıştırılarak, 2016 yılı içerisinde yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, tahsisli binaların ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedildiği belirtilmiştir. Ayrıca kamu idaresine tahsis edilen arsa ve arazilerin de 250 Arazi ve Arsalar hesabının ilgili alt koduna kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda düzeltme kayıtlarının yapıldığı beyan edilmişse de 2016 yılında yapılan düzeltme kayıtlarının, 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı İçin Amortisman Ayrılmaması

Diğer duran varlıklar hesap grubunda yer alan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı için yıl sonunda amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

2015 yılı kesin mizanına göre; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesi 615.873,19 TL iken, buna denk olması gereken 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak bakiyesi ise 856.574,98 TL olarak görünmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre; maddi duran varlık hesaplarında kayıtlı olup, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren varlıklar ile bu varlıklardan amortisman tabii olanların ayrılmış amortisman tutarları bu hesap grubundaki ilgili hesaplara aktarılır. Bu şekilde aktarılan varlıkların kayıtlı değeri ile ayrılmış amortisman tutarı arasındaki fark kadar, aktarma işleminin yapıldığı dönem sonunda amortisman ayrılır. Söz konusu muhasebe kuralı, kullanılma olanağı kalmamış varlıkların kurum bilançosunda sanal bir değer oluşturulmaması için önem arz etmektedir.

Bu kural gereği, dönem sonunda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı arasındaki fark giderilecek şekilde amortisman ayrılması dolayısıyla bu hesaplarının eşitlenmesi gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre hatalı yapılan işlemler sonucunda anılan iki hesap arasında oluşan 240.701,79TL lik fark, 294 hesabının Bilançoda olması gerekenden bu tutar kadar fazla görünmesine, diğer taraftan yıl sonunda amortisman ayrıldığında faaliyet gideri

yapılacağından Faaliyet Sonuçları Tablosunda da Giderlerin, yine bu tutar kadar olması gerekenden düşük gösterilmesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; Özetle gerekli düzeltme işlemlerinin muhasebat destek hattına açılan çağrıya verilen cevaba göre yapılarak bu hesapların eşitleneceği ve yıl sonlarında “294 Elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabı” ndan amortisman ayırma işleminin yapılmasına dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında söz konusu hatalı uygulama kabul edilmiş ve ilgili kayıtların yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda 2016 yılında kayıtların yapılmaya başlanacağı beyan edilmişse de, yapılacak bu kayıtların 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 3: Vadeli Banka Hesabına İlişkin Olarak Elde Edilen Faiz Gelirinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Üniversiteye ait vadeli banka hesabına tahakkuk eden faiz tutarlarından banka tarafından yapılan %15 oranında Gelir Vergisi tevkifatının muhasebeleştirme işleminin hatalı yapıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 19’uncu maddesi 8’inci fıkrasında faiz gelirine ilişkin yapılması gereken muhasebe kaydı düzenlenmiştir. İlgili hükme göre bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının 102 Banka Hesabına, tevkifat tutarlarının 630 Giderler Hesabına borç, brüt faiz tutarının 600 Gelirler Hesabına alacak (181 Gelir tahakkukları hesabı yönetmelik gereği 2016 da kullanılacaktır), banka hesabına aktarılan tutarın tamamının ise aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; net faiz geliri tutarının 600 Gelirler Hesabı ve Bütçe Gelirleri hesaplarına kaydedilmiş olduğu, tevkifat yapılan 72.662,92 TL'lik vergi tutarının ise 630 Giderler Hesabına kaydedilmeyerek yukarıda anılan mezkûr yönetmelik hükümlerine aykırı olarak hatalı muhasebeleştirme işlemi yapıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine aykırı olarak üniversite tarafından yapılan söz konusu muhasebe kaydı sonucunda 630 Giderler Hesabına kaydedilmeyen (aynı zamanda 600 Gelirler Hesabına eksik kaydedilen brüt faiz geliri tutarı olan) 72.662,92 TL'lik tevkifat tutarı kadar 2015 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; “Üniversitemize ait vadeli banka hesabına tahakkuk eden faiz tutarına banka tarafından yapılan %15 oranında gelir vergisi tevkifatının muhasebeleştirilebilmesi için “630 Giderler hesabı”na borç ve “181 Gelir tahakkukları hesabı” alacak kaydı yapılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında söz konusu hatalı uygulama kabul edilmiş ve ilgili kayıtların yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda 2016 yılında kayıtların yapılmaya başlanacağı beyan edilmişse de, yapılacak bu kayıtların 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 4: Örgün ve İkinci Öğretim Harç İade İşlemlerinde Faaliyet ve Bütçe Hesaplarının Yanlış Kullanılması

Üniversite tarafından 33.787,45 TL tutarındaki örgün ve ikinci öğretim harç iadesi işlemlerinde; 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler hesabına borç, 805 Gelir Yansıtma hesabına alacak kaydı yapılması gerekirken, 800 Bütçe Gelirleri hesabına borç 805 Gelir Yansıtma hesabına alacak kaydı yapıldığı, üniversitenin asli faaliyetlerinden kaynaklandığı için 610 İndirim, İade ve İskontolar hesabına borç kaydı yapılması gerekirken 600 Gelirler hesabına borç kaydı yapıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde 610 İndirim, iade ve iskontolar hesabıyla ilgili olarak “*Hesabın niteliği*” başlıklı 397’nci maddesinde;

“1) *İndirim, iade ve iskontolar hesabı, kamu idarelerinin asli faaliyetlerinden kaynaklanan mal veya hizmet satışlarına ilişkin olarak tahakkuk eden tutarlardan yapılan indirim, iade ve iskontoların izlenmesi için kullanılır*” denilmektedir.

Merkezi Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler hesabıyla ilgili olarak “*Hesabın niteliği*” başlıklı 417’nci maddesinde;

“(1) *Bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabı, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilattan mevzuatı gereğince yapılan ret ve iadelerin izlenmesi için kullanılır*” denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince örgün ve ikinci öğretim harç iade işlemlerinde; 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler hesabının kullanılmaması Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosunda, 610 İndirim, İade ve İskontolar hesaplarının kullanılmaması ise Faaliyet Sonuçları Tablosunda hataya yol açmıştır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle üniversitenin örgün ve ikinci öğretim harç iadesi işlemlerinde yapılan hatalı kayıtların yerine “810 bütçe gelirlerinden ret ve iadeler” ile “610 İndirim, İade ve İskontolar” hesaplarının kullanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgu konusu husus kabul edilmiş ve gereken kayıtların yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda 2016 yılında kayıtların yapılmaya başlanacağı beyan edilmişse de, yapılacak bu kayıtların 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 5: Gider Taahhütleri İle ilgili Nazım Hesapların Gerçeği Yansıtması

Üniversitenin, hizmet alımı işlerine ilişkin 5.511.868,39 TL’lik taahhütlerinin 920 Gider Taahhütleri hesabı ve 921 Gider Taahhütleri Karşılığı hesaplarında izlemediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “*Taahhüt hesapları*” başlıklı 471’inci maddesinde;

“*Taahhüt hesapları hesap grubu; yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi malî yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütleri, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin ve kamu-özel iş birliği modeli çerçevesinde girişilen taahhütler, bunlara*

yapılan ilaveler, fiyat güncellemeleri ile bunlardan yerine getirilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılır” denilmektedir.

Adı geçen yönetmelik hükmüne aykırı olarak gider taahhütlerinin tamamının, izleme ve bilgi verme fonksiyonu olan söz konusu nazım hesaplarda izlenmemesi sonucunda kurumun 2015 yılı bilanço dipnotlarında 5.511.868,39 TL’ lik tutar kadar taahhütlerin eksik gösterilmesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; Özetle üniversitenin hizmet alımı işlerine ait taahhütlü ödemelerin “920 Gider Taahhütleri Hesabı” ve “921 Gider Taahhütleri Karşılığı” hesaplarında takip edilmesi hususunda gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgu konusu husus kabul edilmiş ve gereken işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Taahhütlerinin tamamının, izleme ve bilgi verme fonksiyonu olan 920 Gider Taahhütleri ve 921 Gider Taahhütleri Karşılığı nazım hesaplarında izlenmemesi 2015 yılı bilanço dipnotlarında eksikliğe neden olmuştur.

Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda düzeltme kayıtlarının yapıldığı beyan edilmişse de 2016 yılında yapılan düzeltme kayıtlarının, 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 6: Üniversitenin Teknokentte Bulunan Hissenin Mali Tablolarda Yer Almaması

Üniversitenin Çorum Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.’de %46 oranında hissesine karşılık gelen 828.000,00 TL tutarındaki sermaye payının muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edilmiştir

Üniversitenin teknokentte bulunan hisse tutarlarının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı’na kaydedilmesi gerekmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 160’ıncı maddesi hükümleri 241 Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin işlemleri açıklamış olup buna göre; Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nakdi sermaye ve gerekse aynı sermaye şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedileceği ve sermayesine

iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiğini vurgulamıştır.

Üniversite mali tablolarının incelenmesi neticesinde Çorum Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.’de %46 hisseye karşılık gelen 828.000,00 TL’lik hissesinin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Üniversitenin teknokente ayrılan sermaye paylarının, mali duran varlıklar hesap grubunda aktifleştirilmemesi nedeniyle 2015 Bilançosunda 241 Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında 828.000,00 TL tutarında hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; “Üniversitemizin Çorum Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.’de bulunan % 46 oranındaki hissesine karşılık gelen 828.000 T.L tutarındaki sermaye payının muhasebe kayıtlarına doğru olarak alınabilmesi için “241 Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı”na tanımlama yapılması için Muhasebat Genel Müdürlüğü ile iletişime geçilerek tanımlama yaptırılmıştır. Ancak ilgili kayıt yapılmak istendiğinde sistem EK 1’de görülen hatayı vermektedir. Hatanın giderilmesi için destek hattına elektronik posta atılmıştır. Cevabı beklenmektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında söz konusu hatalı uygulama kabul edilmiş ve ilgili kayıtların yapılması için Muhasebat Genel Müdürlüğü ile iletişime geçildiği belirtilmiştir. Görüldüğü üzere teknokente ayrılan sermaye payının 241 Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında yer almaması 2015 yılı mali tablolarında hataya sebep olmaktadır.

Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda düzeltme kayıtlarının yapıldığı beyan edilmişse de 2016 yılında yapılan düzeltme kayıtlarının, 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hitit Üniversitesi 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı Mali Duran Varlıklar (241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı), Maddi Duran Varlıklar (250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 252 Binalar Hesabı), Diğer Duran Varlıklar (299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı) Gelirler (600 Gelirler Hesabı), İndirim, İade ve İskontolar (610 İndirim, İade ve İskontolar Hesabı) ve Giderler (630 Giderler Hesabı) Taahhütler (920 Gider Taahhütleri Hesabı, 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı) hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Proje Özel Hesabındaki Dövizler İçin Ay Sonunda Düzenli Olarak Değerleme Yapılmaması

Üniversitenin 104 Proje Özel Hesabında izlenen Avrupa Birliği hibeleri için ay sonu döviz değerlendirme işlemlerini yapmadığı tespit edilmiştir.

Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmeliğin “Proje karşılığı hibelerin muhasebeleştirilmesi” başlıklı 8’inci maddesinin (d) bendinde;

“Ay sonlarında döviz mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ay sonu döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda; kur artışından doğan farklar, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; kur azalışından doğan farklar ise 630-Giderler Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre 104 Proje Özel Hesabında izlenen hibe kapsamında elde edilmiş olan dövizler için ay sonu değerlendirme işlemi yapılması gerekirken yapılmaması sonucunda ortaya çıkan olumlu/olumsuz farka göre, 600 Gelirler Hesabı ya da 630 Giderler Hesabı itibariyle Faaliyet Sonuçları Tablosu ile Bilançoda hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; “Üniversitemize Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşların kaynaklarından proje karşılığı aktarılan hibelerinin izlendiği 104 Proje Özel Hesabına ilişkin ay sonu döviz değerlendirme işlemi değerlendirme raporunda da belirtildiği üzere hatalı yapılmıştır. Sayıştay denetçilerimizin uyarısı ile hata fark edilmiş olup sonraki süreçte gerekli değerlendirme işlemi ay sonlarında yapılmaktadır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, denetimde yapılan uyarı ile hata fark edilmiş olup sonraki süreçte gerekli değerlendirme işleminin ay sonlarında yapıldığı belirtilmiştir. Raporumuzda bulgu konusu yapılan bu hususla ilgili olarak kurum tarafından yapılacak çalışmalar 2016 yılı düzenlilik denetiminde dikkate alınacaktır.

BULGU 2: Bilimsel Araştırma Projeleri Özel Hesabına Aktarılan Tutarlardan Satın Alınan Tüketime Yönelik Mal ve Malzemelerin Taşınır Sistemi ile Muhasebe Sisteminde Takip Edilmemesi

Bilimsel Araştırma Projeleri Özel Hesabına aktarılan tutarlardan satın alınan tüketime yönelik mal ve malzemeler için taşınır işlem fişi düzenlenmediği ve söz konusu tutarların 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri için Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller'in, "Muhasebeleştirme işlemleri ve belgeleri" başlıklı 9'uncu maddesinin (2) numaralı fıkrasında aynen "(2) *Satın alınan dayanıklı taşınırlar, Taşınır Mal Yönetmeliği gereğince taşınır işlem fişi düzenlenerek yükseköğretim kurumu envanterine alınır ve söz konusu taşınırlar, bunları kullanacak proje yürütücüsüne ya da belirleyeceği kişiye zimmetlenir. Tüketime yönelik mal ve malzemeler ise doğrudan proje yürütücüsünün kullanımına tahsis edilir.*" hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hükmün, "Tüketime yönelik mal ve malzemeler" ile başlayan ikinci cümlesinin "satın alınan dayanıklı taşınırlar" ile başlayan birinci cümlesinin istisnası gibi "ise" şart bağlacı ile devam etmesi nedeniyle üniversite uygulamalarında tüketime yönelik mal ve malzemeler için Taşınır İşlem Fişi düzenlenmediği dolayısıyla 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile de muhasebeleştirilmediği anlaşılmıştır.

Ancak kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesine ilişkin esas ve usuller bir üst norm olan Taşınır Mal Yönetmeliği ile belirlenmiş olup taşınır işlem fişinin hangi hallerde düzenlenmeyeceği 10'uncu maddesinde; "... *aşağıda sayılan hallerde Taşınır İşlem Fişi düzenlenmez.*

- 1) *Satın alındığı andan itibaren tüketimi yapılan su, doğalgaz, kum, çakıl, bahçe toprağı, bahçe gübresi ve benzeri maddeler,*
- 2) *Makine, cihaz, taşıt ve iş makineleri ile demirbaşların servislerince yapılan bakım ve onarımlarında kullanılan yedek parçalar ile doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt, likit gaz (LPG) ve yağlar,*
- 3) *Kısa sürede tüketilen mutfak tipi tüpler ve yangın söndürme tüplerine yapılan gaz*

dolumları ile yazıcı kartuşlarının dolumları,

4) *Dergi ve gazete gibi süreli yayınlar ile arşivlenme niteliği olmayan kütüphane materyalleri"* şeklinde sıralanmıştır.

Bilimsel Araştırma Projeleri Özel Hesabına aktarılan tutarlardan satın alınan tüketime yönelik mal ve malzemeler ise bunlar arasında sayılmamaktadır.

Buna göre, anılan Esas ve Usuller'in 9'uncu maddesinin (2) numaralı fıkrasının, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine aykırı olacak şekilde yorumlanması nedeniyle, tüketime yönelik mal ve malzemeler için taşınır işlem fişinin düzenlenmeden doğrudan proje yürütücüsünün kullanımına tahsis edildiği dolayısıyla giriş çıkış kayıtlarının muhasebe sisteminde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Bu durumun, suistimallere sebebiyet verebileceği ihtimali karşısında taşınır malların kaydı, muhafazası, kullanımı ve takibine engel olması yönüyle 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan hesap verme sorumluluğu ile Taşınır Mal Yönetmeliğinde düzenlenen sorumluluğun sağlanamayacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İlgili bulguda bahsedilen iş ve işlemler Üniversitemizde mevzuata uygun olarak "Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılarak Kullanımı ve Muhasebeleştirilmesi, Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas Ve Usuller" in 9. Maddesinin 2. Fıkrasına göre yapılmaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda bahsedilen iş ve işlemlerin ilgili esaslara göre takip edildiği belirtilmiştir. Bulguda belirtilen gerekçeler nedeniyle Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında alınan taşınırlar için 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının kullanılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 3: Kişilerden Alacaklar Hesabında Bulunan Tutarların Tahsil Edilmesi Sırasında Bütçe Gelirleri Hesabının Yanlış Kullanılması

Üniversite tarafından personel avanslarının mahsup edilmemesinden kaynaklanan ve 140 Kişilerden Alacaklar hesabında takip edilen 22.000 TL'lik tutarın tahsil edildiğinde hatalı

olarak bütçeye gelir olarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “800 Bütçe Gelirleri” başlıklı 412’nci maddesinin ilk fıkrasında,

“Bütçe gelirleri hesabı, bütçe kanunu veya özel kanunları gereğince bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılır” denilmektedir.

161 Personel Avansları hesabında bulunan tutarlar, mahsup süresinin geçirilmesi neticesinde 140 Kişilerden Alacaklar hesabına alınmıştır. Daha önce bütçeye bir gider kaydı olmadığından ilgili tutarların tahsil edilmesi sırasında da bütçe hesaplarının kullanılmaması gerekir. Bütçe Hesaplarının kullanılmasının neticesinde Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosunda 22.000 TL’lik hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; Özetle üniversite personeline açılan, süresinde kapatılmayan ve “140 Kişilerden Alacaklar Hesabı”na alınan avanslarla ilgili olarak; avanslar kapatılırken yanlış çalıştırılan ve bulgu konusu yapılan “800 Bütçe Gelirleri Hesabı”nın kullanılmayacağı ifade etmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgu konusu husus kabul edilmiş ve gereken işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. 161 Personel Avansları hesabında bulunan mahsup süresinin sonunda 140 Kişilerden Alacaklar hesabına alınan tutar tahsil edildiğinde bütçe hesapları kullanılmış ve Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosunda hataya neden olunmuştur.

BULGU 4: Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Üniversite bünyesinde personele dayalı hizmet alım sözleşmesi ile istihdam edilen işçiler için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı ve ilgili hesaplara kaydedilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı Bölümünün “Hesabın niteliği” başlıklı 291’inci maddesinde;

“Kıdem tazminatı karşılığı hesabı, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır...”

472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı Bölümünün *“Hesabın niteliği”* başlıklı 342’nci maddesinde ise;

“Kıdem tazminatı karşılığı hesabı, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır.” hükümleri yer almaktadır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin *“Temel Kavramlar”* başlıklı 5’inci maddesinde ise;

“Genel yönetim muhasebesi, muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve aşağıda belirtilen kavramlara göre yürütülür:

...

i) İhtiyatlılık: Muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılır. Faaliyet sonucunu değiştirmeye yönelik olarak gizli yedekler ya da gereğinden fazla karşılık ayıramaz...” denilmektedir.

Anılan yönetmelik düzenlemelerine göre Üniversite bünyesinde personele dayalı hizmet alım sözleşmesi ile istihdam edilen işçiler için muhasebenin ihtiyatlılık kavramı ve dönemsellik ilkesi gereği kıdem tazminatı karşılığı ayrılmalı ve ilgili hesaplara kaydedilmiş olmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle üniversite bünyesinde personele dayalı hizmet alım sözleşmesi ile istihdam edilen işçilerin kıdem tazminatı karşılıkları için, gerekli çalışmaların ve hesaplamaların yapılarak önümüzdeki süreçte karşılıkların ayrılıp ilgili hesaplara kayıt yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında söz konusu hatalı uygulama kabul edilmiş ve ilgili kayıtların yapılacağı belirtilmiştir. Bulguda belirtilen yönetmelik hükümlerine göre Üniversite bünyesinde personele dayalı hizmet alım sözleşmesi ile istihdam edilen işçiler için muhasebenin ihtiyatlılık kavramı ve dönemsellik ilkesi gereği kıdem tazminatı karşılığı ayrılmalı ve ilgili hesaplara kaydedilmelidir.

BULGU 5: Gelir Tahakkuk Kayıtlarında Bütçe Hesaplarının Hatalı Olarak Kullanılması

Hazine yardımı ve kira geliri tahakkuk kayıtları yapılırken 800 Bütçe Gelirleri ve 805 Gelir Yansıtma hesaplarına aynı anda hem borç hem de alacak kaydı yapılarak, hesapların hatalı kullanıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 800 Bütçe Gelirleri hesabı ile ilgili olarak “*Hesabın niteliği*” başlıklı 412'nci maddesinde;

“*(1) Bütçe gelirleri hesabı, bütçe kanunu veya özel kanunları gereğince bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılır*” denilmektedir.

Söz konusu madde hükmüne göre bütçe gelir hesaplarının kullanılabilmesi için nakden veya mahsuben bir tahsilat yapılması gerekmektedir. Bu nedenle gelirlerin tahakkuk kayıtları yapılırken bütçe hesaplarının kullanılmaması gerekir. Üniversite tarafından herhangi nakden veya mahsuben bir tahsilat söz konusu olmamasına rağmen;

A) Kira tahakkuk kayıtlarının bütçe hesapları ile ilişkilendirilmesi nedeniyle 61.673,76 TL tutarında,

B) Hazine yardımı tahakkuk kayıtlarının bütçe hesapları ile ilişkilendirilmesi nedeniyle 51.576.000,00 TL tutarında,

800 Bütçe Gelirleri ve 805 Bütçe Gelirleri Yansıtma hesaplarına aynı işlemde hem borç hem alacak kaydı yapılması nedeniyle geçici mizanda ilgili hesapların toplam 51.637.673,46 TL olduğundan fazla gösterilmesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; Özetle hazine yardımı ve kira gelirleri tahakkuk kayıtlarının bütçe hesapları ile ilişkilendirilmesi hususunda “800 bütçe gelirleri” ve “805 bütçe gelirleri yansıtma hesapları”na aynı işlemde hem borç hem alacak kaydı yapılmamasına dikkat edileceğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında söz konusu hatalı uygulama kabul edilmiş ve ilgili hususa dikkat edileceği belirtilmiştir. Bütçe gelir hesaplarına aynı işlemde hem borç hem alacak kaydı yapılması, geçici mizanda ilgili hesapların olduğundan fazla gösterilmesine neden olmuştur.

BULGU 6: Tahsisli Taşınmazların Kiralanmasında Nazım Hesap Kullanılmaması

Tahsisli taşınmaz kiralalarında 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Hesabın kullanıma ilişkin olarak Muhasebat Genel Müdürlüğünün 90192509-210.05.02-13278 sayılı “*Taşınmaz İşlemlerine ilişkin*” konulu yazısında;

“Taşınmazlardan kiraya verilenler ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlerin kayıtlı değerleri ile izlenebilmesi amacıyla 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, ... ihdas edilmiş.....Buna göre;

1-Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; ...

2- ... Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir” denilmektedir.

Yukarıdaki tebliğ gereğince tahsisli taşınmazlar kiralandığında, 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesaplarının kullanılması gerekirken bu hesaplara gerekli kayıtların yapılmaması bilanço dipnotlarında hataya sebebiyet vermiştir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle tahsisli taşınmazların kiralanmasında nazım hesapların, sonraki süreçte kullanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgu konusu husus kabul edilmiş ve gereken işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Bulguda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince nazım hesapların kullanılmaması bilanço dipnotlarında hataya yol açmıştır.

BULGU 7: 2015 yılı Bütçe Kanunu E Cetvelinde Yer Alan Limitlere Dikkat Edilmemesi

Bütçe Kanununun E Cetvelinde bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslar düzenlenmiştir. Üniversite tarafından bu ödeneklerin harcanmasında E Cetvelinin 39'uncu maddesinde yer alan limitlere riayet edilmediği tespit edilmiştir.

2015 yılı Bütçe Kanunu E Cetvelinin 39'uncu maddesinde;

“Aşağıda yer alan her bir alım için ihtiyacın nereden ve hangi usulle temin edileceğine bakılmaksızın vergiler dahil olmak üzere;

a) Menkul mal alımlarında 21.000 Türk Lirasını,

b) Gayrimaddi hak alımlarında 17.000 Türk Lirasını,

c) Menkul malların bakım ve onarımlarında 21.000 Türk Lirasını,

d) Gayrimenkullerin bakım ve onarımlarında 51.000 Türk Lirasını,

aşan tutarlar “(03) Mal ve Hizmet Alım Giderleri” tertiplerinden ödenemez. “(06) Sermaye Giderleri”ne ilişkin olarak yukarıdaki limitlerin uygulanmasında toplam proje ödeneği esas alınır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin (Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) “(03) Mal ve Hizmet Alım Giderleri” tertiplerine analitik bütçe sınıflandırmasına uygun olarak tahsis edilen ödeneklerle yapılacak askeri amaçlı alımlarda yukarıda belirtilen limitler uygulanmaz.” denilmektedir.

Söz konusu 21.000 TL’yi aşan menkul mal alımlarının “(03) Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertiplerinden ödenmemesi gerekirken aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere toplam 418.729,96 TL tutarında limit aşımı harcama yapılmıştır.

Tablo 4: Limiti Aşan Harcamalar

Yevmiye No	Tarih	Hesap Kodu	Ekod	Hesap Adı	Borç
10248	04.12.2015	830	3.7.1.90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	160.185,00
11774	31.12.2015	830	3.7.1.90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	139.546,80
11820	31.12.2015	830	3.7.1.90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	92.865,41
8332	08.10.2015	830	3.7.1.1	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	26.132,75
Toplam					418.729,96

Kamu idaresi cevabında; “Bütçe Kanununun E cetveli ile düzenlenen bazı ödeneklerin kullanımı ve harcanmasına ilişkin limitlere riayet edilmesi hususuna azami dikkat gösterilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında söz konusu hatalı uygulama kabul edilmiş ve ilgili hususa dikkat edileceği belirtilmiştir. Bütçe Kanununun E Cetvelinde yer alan bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslara uyulması gerekmektedir.

BULGU 8: İç Kontrol Sisteminin Değerlendirmesi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun beşinci kısmında düzenlenen iç kontrol sisteminin kurum içerisinde yapılandırılmasına yönelik eylemlerin kısmen tamamlanmadığı ancak eksiklikler olduğu tespit edilmiştir.

İç kontrol sisteminin yapılandırılmasında tespit edilen eksiklikler;

1 - Üniversitenin risk değerlendirme çalışmaları kapsamında yer alan personelin odak grubu /atölye çalışmaları ile kendi risklerini belirleme ve kontrol faaliyetleri önerme çalışmalarının kısmen yapıldığı tespit edilmiştir.

2- Üniversitenin hangi risklere karşı hangi önlemleri alacağı aşamasında kontrol faaliyetleri için maliyet-etkinlik analizi yapılmamıştır. Risklere karşı geliştirilen her bir kontrol sisteminin idarelere bir maliyeti vardır. Bu analizin yapılmasının amacı risk gerçekleştiğinde ortaya çıkacak olan sonuçlarla buna karşı alınan kontrollerin orantılı olup olmadığının tespit edilmesidir. Bu durum iç kontrol kapsamında belirlenecek önlemlerin ve kontrollerin verimsiz olmasına yol açabilir.

3- Görevden ayrılan personel, iş ve işlemlerinin durumunu gösterir bir rapor hazırlamamaktadır. Ayrıca kurum tarafından hassas görevlerin tanımlaması yapılmamıştır.

4- Üniversitenin döner sermaye işletmesinde iç kontrol sisteminin yapılandırılmasına ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Geçici 11’inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Döner sermaye işletmeleri yeniden yapılandırılıncaya kadar bunların bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması ve muhasebesi ile kontrol ve denetimi Maliye

Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir... ” denilmektedir.

01.05.2007 tarihli Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “*Kontrol ve Denetimin Amacı*” başlıklı 11’inci maddesinde;

“İşletmelerde kontrol ve denetimin amacı;

a) Gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerin, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,

b) İlgili mevzuata uygun olarak faaliyet gösterilmesini,

c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,

ç) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını,

d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini, sağlamaktır.” hükümleri yer almaktadır.

5018 sayılı Kanunun “*İç Kontrolün Amacı*” başlıklı 56’ncı maddesinde;

“İç kontrolün amacı;

a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,

b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,

c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,

d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,

e) (Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını, sağlamaktır.” denilmektedir.

Yukarıda bahsedilen Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 11’inci maddesinde yer alan ifade ile 5018 sayılı Kanunun 56’ncı maddesinde yer alan ifade aynı olup iç kontrol sisteminin uygulanması ile ulaşılabilecek amaçlar düzenlenmiştir.

Ayrıca Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “*Hüküm bulunmayan hâller*” başlıklı 599’uncu maddesinde ise;

“Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hâllerde, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile 30.12.2006 tarihli ve 26392 mükerrer sayılı Resmî Gazete ’de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin genel esasları, kıyasen uygulanır.” denilmektedir.

Buna göre Yönetmelikte işletmelerin iç kontrol sistemini yapılandırılmasına ilişkin farklı bir düzenleme olmadığı için 5018 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatta yer alan iç kontrol sistemine ilişkin hükümlere tabi olacaklardır.

Buna göre döner sermayeli işletmelerde de iç kontrol sisteminin yapılandırılması, uygulanması ve gözetimi sorumluluğu bağlı olduğu üst yöneticiye aittir. Kamu idaresinin tüm birimleri ve faaliyetleri için hazırladığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı kapsamında idareye bağlı döner sermayeli işletmelerin iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik eylemlere de yer verilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak; üniversite tarafından iç kontrol sistemine ilişkin olarak mevzuatta belirtilen işlemler biçimsel olarak büyük oranda yerine getirilmiş olmakla birlikte sistemin bulgumuzda belirtilen temel çalışmaları konusundaki eksikliklerin tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca üniversitenin hazırladığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı kapsamında kuruma bağlı Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünde iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik eylemlere de yer verilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “1- Üniversitemiz risk yönetimi çalışmaları kapsamında hazırlanmış olduğu Risk Strateji Belgesi (RSB) içerisinde yer alan Risk Değerlendirme Tablosu İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu (İKİYK) tarafından Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı sekretaryası tarafından üç aşamada hazırlanmıştır.

Birinci aşamada Üniversitemizin RSB’si 10. ve 11. sayfalarında belirtildiği gibi iş süreçleri envanteri oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı (SGDB) Üniversitemiz birimlerine bir taslak iş süreci envanteri göndermiş, taslağın incelenmesi, envanter hakkında birimlerimizin görüşleri ve envanterin geliştirilmesi istenmiştir. Birimlerimiz bu çalışma kapsamında risklerin belirlenmesi aşamasında dikkate alacakları kendileriyle ilgili iş süreçlerini kesinleştirerek SGDB’ye göndermiştir. SGDB

tarafından iş süreçleri konsolide edilmiştir. Bir sonraki süreçte her bir sürece ilişkin İKİYK'nın onayı alınarak ilgili birimler atanmış ve risklerin belirlenmesine yönelik olan ikinci aşama çalışmaları başlatılmıştır.

Bu aşamada birim temsilcilerinden oluşan İKİYK üyeleri personeli ile beraber birimlerindeki iş süreçlerine yönelik riskleri tespit etmeye çalışmışlardır. Bu çalışmaların ardından, iş süreçleri benzer birimlerin temsilcileri (İKİYK) bir araya gelmişler ve birimlerinde personel ile belirledikleri riskleri atölye çalışmaları ile değerlendirmişler ve riskleri konsolide edilmek üzere SGDB'ye göndermişlerdir. SGDB tarafından yapılan konsolidasyon sonucunda İKİYK'nın onayı alınarak her bir risk için ilgili birimler atanmıştır. Böylelikle her bir iş süreci için atanan birimler belirledikleri riskler doğrultusunda farklı gruplara ayrılmışlardır. Bu çalışmalar sonucunda Risk Strateji Belgemizin risk envanteri oluşturulmuştur.

Çalışmaların üçüncü aşamasında birimlerimiz, belirledikleri risklere yönelik mevcut ve ek kontrolleri ile risk puanlarını belirlemişlerdir. Bu çalışmalar da, risklerin belirlenmesinde olduğu gibi önce birim temsilcileri ve personel ile bir araya gelmiş akabinde benzer iş süreçlerine yakın birimlerin temsilcileri (İKİYK) toplanarak atölye çalışması yapmışlar ve üçüncü aşama çalışmalarını konsolide edilmek üzere SGDB'ye göndermişlerdir.

Gerekli konsolidasyon işlemi ile Risk Strateji Belgemizde yer alan Risk Değerlendirme Tablosu oluşmuştur. Tüm birimlerimiz bu tabloda yer alan kendilerini ilgilendiren riskler için ayrıca risklere yönelik sorumlu personelin belirlendiği Birim Risk Değerlendirme Tablolarını oluşturmuş personeli ile paylaşmıştır.

2- Risk Strateji Belgesi'nde yer alan risklere yönelik mevcut ve ek kontrollerin maliyeti bakımından maliyet-etkinlik unsuru sezgisel olarak değerlendirilmiş, risklere yönelik kontroller için, riskin gerçekleşme sonuçlarının önem derecesi ve maliyeti arasında bir denge olduğu düşünülmüş ve herhangi bir analize gerek duyulmamıştır. Risk Strateji Belgesi'nin değerlendirilmesi sürecinde yeni eklenen veya eski risklere yönelik maliyet gerektiren kontrol faaliyetleri için maliyet analizi gerekecek durumların söz konusu olması halinde gerekli analizler yapılacaktır.

3-Tüm birimlerimizde her bir iş için ilgili personel, yerine bakacak başka bir personel için bilgilendirici ve yönlendirici belge ve/veya iş süreci şemaları hazırlamıştır. İKİYK ile

yapılan toplantılarda bu konuda birimlerde gerekli çalışmaların yapılarak ilgili belgelerin ve/veya şemaların basılı olarak birimde tutulduğu ya da WEB ortamında paylaşıldığı ifade edilmiştir.

Bununla ilgili “Alanlarında yeterli tecrübeye ulaşmış personelin, yerine geçebilecek başka bir personel için hazırladığı eğitim dökümanlarının gerektiğinde güncellenmesi” haziran 2015 tarihli “İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı”ımızın KOS 3.3 kodlu iç kontrol standardı için öngörülen eylem olarak ifade edilmiş, eylem birimlerimizce yerine getirilmesinden dolayı aralık 2015 tarihli değerlendirme toplantısında uyum eylem planımızdan çıkarılmıştır. Ancak denetim raporunda belirtildiği gibi hassas görevler ile ilgili çalışmalara önümüzdeki süreçte başlanması ve bu kapsamda Sayıştay’dan eğitim talebinde bulunulması planlanmaktadır. Ayrıca hassas görevler olarak tanımlanmamış olmasına karşılık birimlerde basılı olarak tutulan iş süreçleriyle ilgili belge ve şemaların birimlerimizin web sayfalarında da yayınlanması sağlanacaktır.

4- Döner Sermaye Müdürü, Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi Müdürü, Yazı İşleri Müdürü ve Hukuk Müşaviri, iç kontrol çalışmaları kapsamında İKİYK üyeliğine 02.12.2015 tarihli E52101 sayılı yazı ile üst yönetici tarafından görevlendirilmiştir. İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı kapsamında tüm birimlerin sorumlu tutulduğu eylemlere bu birimlerimiz de dâhil edilmiştir. İlerleyen süreçte İKİYK’de Döner Sermaye Müdürlüğü temsil edilmeye devam edecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından; risk değerlendirme çalışmalarının mevzuatına uygun olarak yapıldığı ve beklenen eylemlerin gerçekleştirildiği görülmüştür. Risklere yönelik kontrol ve ek kontrollerin belirlenmesi aşamasında her risk için maliyet-etkinlik analizinin yapılması mümkün değildir. Ancak analiz yapılmasını gerektirmeyen ya da mümkün olmadığı durumlarda somut verilerle ilgili belgelerde açıklanması uygun olacaktır.

Görevden ayrılan personelin mevcut iş ve işlemlerin hangi aşamada olduğunu gösteren bir form hazırlaması gerekmektedir. Bilgilendirici ve yönlendirici belge ve/veya iş süreci şemaları hazırlanması oldukça olumlu bir gelişmesidir. Fakat ilgili personelin görevden ayrılması durumunda bulguda dile getirilen hususun yerine getirilmesi için bir form oluşturulması gerekmektedir.

Döner Sermaye İşletme açısından iç kontrol çalışmalarının başlatıldığı anlaşılmıştır.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları**

HİTİT ÜNİVERSİTESİ 2015 YILI BİLANÇOSU					
AKTİF	1	10	102	BANKA HESABI	8.818.680,04
AKTİF	1	10	104	PROJE ÖZEL HESABI	169.179,36
AKTİF	1	12	120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	8.085.175,44
AKTİF	1	14	140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	386.845,8
AKTİF	1	15	150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.618.342,1
AKTİF	1	16	162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1.954.907,61
AKTİF	2	25	250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	25.726.296,19
AKTİF	2	25	251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	518.955,00
AKTİF	2	25	252	BİNALAR HESABI	48.554.568,87
AKTİF	2	25	253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	20.484.023,11
AKTİF	2	25	254	TAŞITLAR HESABI	869.971,56
AKTİF	2	25	255	DEMİRBAŞLAR HESABI	27.811.506,10
AKTİF	2	25	257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-35.737.885,15
AKTİF	2	25	258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	43.266.240,02
AKTİF	2	26	260	HAKLAR HESABI	929.591,20
AKTİF	2	26	268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-929.591,20
AKTİF	2	29	294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	615.873,19
AKTİF	2	29	299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-183.395,65
AKTİF TOPLAM					152.959.283,59
PASİF	3	33	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	267.984,05
PASİF	3	33	333	EMANETLER HESABI	3.544.548,50

PASIF	3	36	362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HES	1.659,40
PASIF	3	39	397	SAYIM FAZLALARI HESABI	1.652,00
PASIF	4	43	430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.003,49
PASIF	5	50	500	NET DEĞER HESABI	58.509.756,07
PASIF	5	57	570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	45.615.732,84
PASIF	5	59	590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	45.015.947,24
PASIF TOPLAMI					152.959.283,59
NAZIM	9	91	910	ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	11.580.583,63
NAZIM	9	91	911	ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	11.580.583,63
NAZIM	9	92	920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	95.537.655,42
NAZIM	9	92	921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	95.537.655,42
NAZIM	9	94	948	BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	218.013,84
NAZIM	9	94	949	BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	218.013,84
NAZIM	9	96	962	BİLİMSEL PROJELER HESABI	3.207.833,01
NAZIM	9	96	963	BİLİMSEL PROJELER KARŞILIĞI HESABI	3.207.833,01
NAZIM	9	99	990	KİRAYA VER, İRTİFAK HAKKI TESİS ED MAD DURAN VAR KAYITLI DEĞ	449.115,25
NAZIM	9	99	993	MADDİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GEL	825,3
NAZIM	9	99	999	DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	449.940,55

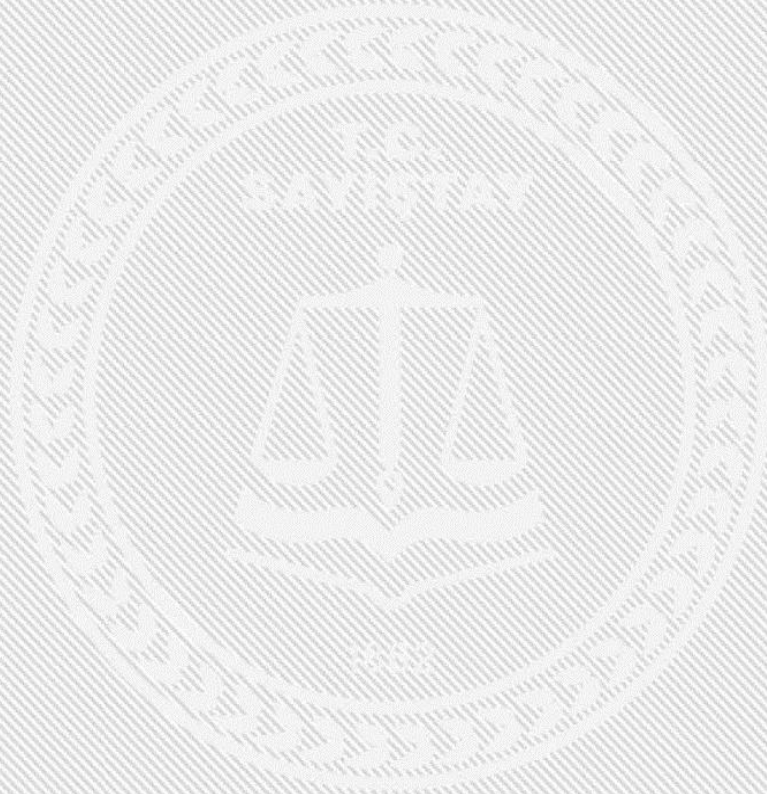
HİTİT ÜNİVERSİTESİ 2013-2014-2015 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU								
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap	GİDERİN TÜRÜ	2013		2014		2015	
			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
630	1	Personel Giderleri	29.931.125	84	36.058.188	68	45.718.045	67
630	2	Sos. Güv. Kurumlarına Devlet Primi Gid.	4.432.409	21	5.460.292	44	62.68.777	59
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	9.514.179	13	14.051.227	43	16.992.301	26
630	5	Cari Transferler	3.417.772	14	2.171.418	17	1.432.457	98
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	11968	30		39	206.639	87
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler			21.468	65	4.161	5
630	13	Amortisman Giderleri	9.190.715	88		99	14.058.096	7
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.817.237	10	6.485.363		2.068.913	7
630	25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler			1.199.112	41	15.606	0
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	9.020.108	77	11.087.440	87	3.075.587	79
630	99	Diğer Giderler	15.047	49	35.104	87	2.393	92
GİDERLER TOPLAMI (A)			49.438.095	84	76.569.617	3	89.842.981	98
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap	GELİRİN TÜRÜ	2013		2014		2015	
			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.834.965	91	4.174.312	96	4.948.006	39
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gel.	67.433.925	52	89.212.632	35	110.376.241	4
600	5	Diğer Gelirler	5.689.147	55	6.616.863	5	5.695.026	57
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	40.852	25	23.205	99	122.489	2
600	25	Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler					13.717.166	2
GELİRLER TOPLAMI (B)			76.998.888	64	100.027.014	35	134.858.929	22
FAALİYET SONUCU [B-A] (+/-)			9.648.325	14	23.457.397	32	45.015.947	24

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

2015 YILI

PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	34
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	35
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	35
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	35
5. GENEL DEĞERLENDİRME	37
6. DENETİM BULGULARI.....	38

1. ÖZET

Bu rapor, Hitit Üniversitesi'nin performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Hitit Üniversitesi'nin hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2015 yılı Performans Programı,
- 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Hitit Üniversitesi 2015 yılı performans denetimi kapsamında elde edilen belge, bilgi ve bulgular çerçevesinde:

- Hitit Üniversitesi'nin 2015 yılı için Stratejik Plan ve Performans Programının mevcut olduğu; ancak Stratejik Planın Kalkınma Bakanlığına, Faaliyet Raporunun ise Sayıştay Başkanlığı'na yasal süresi içinde gönderilmediği görülmüştür.
- Hitit Üniversitesi'nin hazırlamış olduğu Stratejik Plan ve Performans Programının ilgili mevzuatta belirtilen şekle uygun olduğu ancak Stratejik Plandaki bilgi içeriğinin birtakım uyumsuzluklar içerdiği,
- 2015 yılı Faaliyet Raporunun ilgili mevzuatta belirtilen şekle kısmen uygun olduğu, faaliyet sonuçlarına ve performans hedeflerinin gerçekleşme durumu ile hedeflerden sapmalara ilişkin değerlendirmelerin detaylı yapılmadığı,
- Performans yönetim sisteminin kurulmadığı, performans bilgisinin faaliyet raporuna doğru ve tam yansımaları sağlayacak verilerin tek bir merkezden takibini sağlayacak otomasyon sisteminin olmadığı ve bu verilerin güvenilirliğine ilişkin risklerin olduğu tespit edilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Hitit Üniversitesi'nin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2015 yılı Performans Programı ve 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2015 yılı performans denetimi kapsamında Hitit Üniversitesi'nin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2015 yılı Performans Programı ve 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Yapılan denetim sonucunda Hitit Üniversitesinin 2015-2019 dönemine ait Stratejik Planını bazı gecikmelerle birlikte hazırlayarak, denetim bulgularında yer verilen hususlar dışında ilgili mevzuatta yer alan sunum kriterlerine uygun şekilde yayımladığı görülmüştür. Hitit Üniversitesi, misyon ve vizyonunu gerçekleştirmek üzere 5 amaç, bu amaçların altında 19 hedef ve bu hedeflere yönelik 153 performans göstergesi belirlemiştir. Kurum stratejik planını hazırlarken amaçlarını üst politika belgelerine uygun şekilde belirlemiş ve hedeflerini de bu amaçları gerçekleştirecek şekilde tespit etmiştir. Ancak bazı amaç ve hedeflerin ilgili ve ölçülebilir olmadığı değerlendirilmiştir.

2015-2019 Stratejik Planı'nın, "Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzunda" yer alan tüm başlıkları kapsadığı ve genel olarak kılavuzda belirtilen hususlara dikkat edildiği, 2015 Yılı Performans Programının yasal süresi içinde yayımlandığı, mevzuatta belirtilen şekle uygun olduğu, 2015 Yılı İdare Faaliyet Raporunun ise, yasal süresi olan şubat 2015 sonuna kadar Sayıştay Başkanlığı'na sunulmadığı belirlenmiştir.

Hitit Üniversitesi'nin hazırlamış olduğu Performans Programı ve Faaliyet Raporundaki performans bilgisi içeriğinin bulgu konusu yapılan hususlar dışında düzenlemelere uygun olduğu düşünülmektedir.

Faaliyet sonuçlarının sağlıklı bir biçimde ölçülmesini sağlayacak veri kayıt sisteminin kurulduğu, ancak faaliyet sonuçları değerlendirilmesinde raporlara ilişkin verilerin tek bir merkezden takibini sağlayacak otomasyon sisteminin olmadığı ve bu verilerin güvenilirliğine ilişkin risklerin olduğu tespit edilmiştir.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Stratejik Plandaki Bir Göstergeninin İlgililik Kriterini Sağlamaması

Kamu idareleri için Stratejik Planlama Kılavuzunda; performans göstergelerinin gerçekleşen sonuçların önceden belirlenen hedefe ne ölçüde ulaşıldığının ortaya konulmasında kullanılacağı belirtilmiştir. Buna göre, performans göstergesinin hedefe ne ölçüde ulaşıldığını ortaya koyabilmesi için, söz konusu stratejik hedefle doğrudan ilgili olması gerekmektedir.

Stratejik Planda yer alan 153 adet performans göstergesinden 152 adedinin stratejik hedefle ilgililik kriterini sağladığı tespit edilmiştir 1 adet göstergenin ait olduğu stratejik hedefle ilgili olmadığı düşünülmektedir.

Tablo 1: Stratejik Hedefle İlgisiz Olduğu Değerlendirilen Göstergeler

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Gösterge	Değerlendirme
Amaç B.1: Eğitim-Öğretimin Niteliğinin Artırılması	Hedef B.1.4 Üniversite Genelinde Akreditasyonun Yaygınlaştırılması	Gösterge 1.4.3 Güvenliği ve atık yönetimi sağlanan laboratuvar sayısının Her yıl %10 artırılması	Hedef amaçla ilgilidir. “Güvenliği ve atık yönetimi sağlanan laboratuvar sayısının her yıl %10 artırılması” göstergesinin Üniversite Genelinde Akreditasyonun Yaygınlaştırılması ile ilgisi bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Üniversite genelinde akreditasyonun yaygınlaştırılması olarak belirlenen stratejik hedefe yönelik güvenliği ve atık yönetimi sağlanan laboratuvar sayısının her yıl %10 artırılması Stratejik Plan Hazırlama Kurulu tarafından belirlenmiş olup, bu göstergenin akreditasyon faaliyetleri kapsamına girdiği düşünülmektedir. Örneğin Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK)’in Mühendislik Lisans Programları Değerlendirme Ölçütleri arasında, yedinci ölçüt başlığı altında “Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır” ifadesi yer almaktadır. Bu doğrultuda, belirlenen göstergenin stratejik hedefe uygun olduğu düşünülmektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında özetle; “Üniversite genelinde akreditasyonun

yaygınlaştırılması” olarak belirlenen stratejik hedefe yönelik güvenliği ve atık yönetimi sağlanan laboratuvar sayısının her yıl %10 artırılması Stratejik Plan Hazırlama Kurulu tarafından belirlenmiş olup, bu göstergenin akreditasyon faaliyetleri kapsamına girdiği belirtilmiştir. Güvenlik konusunun akreditasyon faaliyetleri kapsamına girdiği düşünülse de atık yönetimi sağlanan laboratuvar sayısının stratejik hedefle ilgisi bulunmamaktadır.

Bulguda da belirtildiği üzere göstergelerin stratejik hedefle doğrudan ilgili olması gerekmektedir. Stratejik Planlama Kılavuzuna göre hedeflerin yeterince açık ve anlaşılabilir ayrıntıda olması gerekmektedir. Dolayısıyla, hedefler üniversite dışında herkes tarafından da kolaylıkla anlaşılır olmalıdır.

BULGU 2: Stratejik Plandaki Yirmi Göstergenin Sayısal Olarak Belirlenmemesi

Stratejik Planda performans göstergeleri tanımlanmış fakat ulaşılması gereken hedefler sayısal olarak belirlenmemiştir.

Aşağıda görüldüğü üzere, stratejik hedefe ne ölçüde ulaşıldığını ölçmek için göstergeler tanımlanmıştır. Gösterge olarak tanımlanan ifadelerin kaç olduğu belirtilmemiştir.

Tablo 2: Stratejik Planda Sayısal Olarak Belirlenmeyen Hedefler

Stratejik Hedefler	Gösterge
Hedef B.1.6 Eğitim-Öğretim Programlarının Ulusal ve Uluslararası Normlar ve Beklentiler Çerçevesinde Güncellenmesi ile Eğitim Kalitesini Artırmaya Yönelik Eğitim Materyallerinin Geliştirilmesi	Gösterge 1.6.11 Okulun faaliyete geçirilmesi Gösterge 1.6.12 İngilizce hazırlık sınıflarının faaliyete geçirilmesi
Hedef C.1.1 Akademik ve İdari Personelin Verimliliğinin Artırılması	Gösterge 1.1.1 Oluşturulan yönetmeliğin uygulamaya konulması Gösterge 1.1.2 Yönergenin uygulamaya konulması Gösterge 1.1.4 Koordinatörlüğün kurulması ve faaliyete geçmesi Gösterge 1.1.6 Oluşturulan ofisin faaliyete geçmesi Gösterge 1.1.7 Seminer salonunun faaliyete geçmesi

	Gösterge 1.1.10 1-Teknoloji, mevzuat vb. gibi konularda değişiklikler oldukça eğitimler düzenlenmesi 2- Personel Eğitimi ve Performans Kriterleri Değerlendirme Biriminin kurulması ve çalışması
Hedef C.1.2 Personelin Aidiyet Duygusunun Arttırılması ve Motivasyonunun Sağlanması	Gösterge 1.2.3 Organizasyon biriminin kurulması ve faaliyete geçmesi
Hedef C.1.4 Örgütsel ve Yönetmel Sistemini İyileştirilmesi ve Geliştirilmesi	Gösterge 1.4.1 Sistemin kurulması ve faaliyete geçmesi Gösterge 1.4.2 Yılda bir eğitim faaliyeti verilmesi
Hedef D.1.1 Merkezi Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması	Gösterge 1.1.4 Yerleşke içerisinde yapılaşmaya elverişli olmayan alanda gölet alanının oluşturulması Gösterge 1.1.5 Alternatif enerjilerle Donatılmış binaların tamamlanması
Hedef D.1.2 Eğitim-Öğretim Binalarının, Sosyal Alan ve Spor Tesislerinin Tamamlanması	Gösterge 1.2.5 Sosyal tesis alanlarının tamamlanması Gösterge 1.2.6 Açık ve kapalı yüzme havuzunun tamamlanması Gösterge 1.2.7 Açık spor alanlarının tamamlanması Gösterge 1.2.8 Kreş binasının tamamlanması
Hedef E.1.1 Paydaşlarla İlişkilerin Geliştirilmesi ve Kamu, Sivil Toplum Kuruluşları ile Özel Sektör İşbirliğinin Tesis Edilmesi, Yürütülmesi ve Sürdürülebilmesi	Gösterge 1.1.3 Tüm faaliyetlerin web sayfasında ve yerel medyada Duyurulması
Hedef E.1.2 Topluma Yönelik Hizmetlerin Arttırılması	Gösterge 1.2.2 Bu birimlerin faaliyete geçirilmesi
Hedef E.1.3 Mezunlarla İlişkilerin Geliştirilmesi	Gösterge 1.3.3 Sistemin faaliyete geçirilmesi

Performans göstergeleri gerçekleşen sonuçların önceden belirlenen hedefe ne ölçüde ulaşıldığının ortaya konulmasında kullanılır. Bir performans göstergesi, ölçülebilirliğin sağlanması bakımından miktar, zaman, kalite veya maliyet cinsinden ifade edilmesi gerekmektedir.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlara Dair Tebliğ’de, hedeflere yönelik

performans göstergelerinin, bu göstergeler cinsinden mevcut durumun ve plan döneminde ulaşılması arzulan seviyenin belirtilmesi gerektiği belirtilmiştir. Hedefler ve göstergeler tanımlandıktan sonra, bunların sayısal olarak tespit edilmemesinin, stratejik plan için önemli bir eksiklik olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Stratejik Planlama Kurulumuz, stratejik hedeflere ilişkin göstergeleri belirlerken mümkün olduğunca nicel çıktılı göstergeler belirlemeye çalışmışlardır. Bu çerçevede nicel çıktı olarak tanımlanamayacak olan göstergeler değerlendirilebilir somut çıktılar olarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda somut değerlendirilebilir bir ölçü olarak ilgili hedefe yönelik faaliyetin tamamlanması gösterge olarak ifade edilmiştir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında özetle; stratejik hedeflere ilişkin göstergeler belirlenirken mümkün olduğunca nicel çıktılı göstergelerin belirlendiği belirtilmiştir. Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlara Dair Tebliğ’de, hedeflere yönelik performans göstergelerinin, bu göstergeler cinsinden mevcut durumun ve plan döneminde ulaşılması arzulan seviyenin belirtilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bir performans göstergesi, ölçülebilirliğin sağlanması bakımından miktar, zaman, kalite veya maliyet cinsinden ifade edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Stratejik Planın Kalkınma Bakanlığına Zamanında Gönderilmemesi

Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 13 üncü maddesinde; mahallî idareler dışındaki kamu idarelerinin, stratejik planlarını değerlendirilmek üzere stratejik planın kapsadığı dönemin ilk yılından önceki yılın Ocak ayında Müsteşarlığa (Kalkınma Bakanlığına) göndermesi gerektiği belirtilmiştir.

Hitit Üniversitesinin 2015-2019 dönemine ilişkin Stratejik Planı 28.04.2014’te görüş alınmak üzere Kalkınma Bakanlığına gönderilmiştir.

Stratejik Plan, ilgili mevzuatta öngörülen tarihten geç gönderildiği için “zamanlılık” kriteri sağlanmamıştır.

Kamu idaresi cevabında; “Üniversitemizin ilgili dönemde yerleşke çalışmaları ve diğer yatırım harcamalarındaki gelişmelerden dolayı gelişmelerin ve yapılacak olan

çalışmaların netleşmesi ve bu doğrultuda strateji geliştirilmesi, hazırlanacak olan stratejik planın daha sağlıklı oluşturulması açısından uygun görülmüş, bu itibarla stratejik plan çalışmalarımız gecikmeli olarak başlamıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında özetle; stratejik plan çalışmalarının gecikmeli olarak başladığı belirtilmiştir. Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik gereği Stratejik Planın zamanlılık kriterine uygun şekilde Kalkınma Bakanlığına gönderilmesi gerekmektedir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 4: Faaliyet Raporunda Bulunması Gereken Bazı Bölümlere Yer Verilmemesi

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik, faaliyet raporlarında yer verilecek bilgilere yönelik ilkeleri ve bu raporların hazırlanmasında izlenecek süreçleri ortaya koymaktadır.

İlgili yönetmeliğin Birim ve İdare Faaliyet Raporlarında Yer Alması Gereken Hususlar bölümünün “Birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamı” başlıklı 18 inci maddesinde;

“Birim ve idare faaliyet raporları, aşağıda yer alan bölümleri ve bilgileri içerecek şekilde hazırlanır.

a) Genel bilgiler: Bu bölümde, idarenin misyon ve vizyonuna, teşkilat yapısına ve mevzuatına ilişkin bilgilere, sunulan hizmetlere, insan kaynakları ve fiziki kaynakları ile ilgili bilgilere, iç ve dış denetim raporlarında yer alan tespit ve değerlendirmelere kısaca yer verilir.

b) Amaç ve hedefler: Bu bölümde, idarenin stratejik amaç ve hedeflerine, faaliyet yılı önceliklerine ve izlenen temel ilke ve politikalarına yer verilir.

c) Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler: Bu bölümde, mali bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer verilir.

1) Mali bilgiler başlığı altında, kullanılan kaynaklara, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, varlık ve yükümlülükler ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere, temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer verilir. Ayrıca, iç ve dış mali denetim sonuçları hakkındaki özet bilgiler de bu başlık altında yer alır.” denilmektedir.

İdare faaliyet raporuna ilişkin yapılan incelemelerde raporda yer alması gereken; “Genel Bilgiler” başlığı altında iç ve dış denetim raporlarında yer alan tespit ve değerlendirmelere, “Mali Bilgiler” başlığı altında ise sadece Dış Denetim Sonuçları kısmında 2015 yılı harcamaları Sayıştay Başkanlığınca incelendiği belirtilmiş olup iç ve dış mali denetim sonuçları hakkındaki özet bilgilere yer verilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; “Genel Bilgiler bölümünde dış denetim sonuçlarına ilişkin özet bilgi yer almakla birlikte iç denetim ve dış denetim raporlarında yer alan tespit ve değerlendirmelere yer verilmemiş olup yapılacak olan faaliyet raporunda bulgu konusu hususuna yer verilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum cevabında söz konusu eksik uygulama kabul edilmiş ve ilgili hususa dikkat edileceği belirtilmiştir. Raporumuzda bulgu konusu yapılan bu hususla ilgili olarak kurum tarafından yapılacak çalışmalar 2016 yılı denetiminde dikkate alınacaktır.

BULGU 5: Faaliyet Raporunun Zamanında Sayıştay'a Gönderilmemesi

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 11 inci maddesinde; özel bütçeli idarelerin ilgili mali yıla ilişkin idare faaliyet raporlarının üst yöneticiler tarafından izleyen mali yılın en geç Şubat ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklanacağı ve bu raporların birer örneğinin aynı süre içerisinde Sayıştay'a ve Maliye Bakanlığına gönderileceği belirtilmiştir.

Hitit Üniversitesi 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu mevzuatta öngörülen tarihte kamuoyuna duyurulduğu ancak zamanında(08.03.2016) Sayıştay'a gönderilmediği için "zamanlılık" kriteri sağlanmamıştır.

Kamu idaresi cevabında; "2015 Yılı Faaliyet Raporu mevzuatta öngörülen sürede kamuoyuna duyurulmuştur. Ancak Sayıştay'a 04.03.2016 tarihinde gönderilmiş olup yapılacak olan Faaliyet Raporunda bulgu konusu hususuna dikkat edilecektir."denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum cevabında söz konusu gecikme kabul edilmiş ve ilgili hususa dikkat edileceği belirtilmiştir. Raporumuzda bulgu konusu yapılan bu hususla ilgili olarak kurum tarafından yapılacak çalışmalar 2016 yılı denetiminde dikkate alınacaktır.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>